

**Силабус курсу
«КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»
2023/2024 навчального року**

Назва курсу	КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН
Адреса викладання курсу	Львів, вул. Січових стрільців 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний, Конституційного права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	галузь знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право»
Викладачі курсу	Гураль Павло Федорович, д.ю.н., проф., завідувач кафедри конституційного права; Заяць Ігор Ярославович, к.ю.н., доцент, доцент кафедри конституційного права
Контактна інформація викладачів	Гураль П.Ф.: pavlo.hural@lnu.edu.ua Заяць І.Я.: ihor.zayats@lnu.edu.ua місцезнаходження: м.Львів, вул. Січових стрільців 14, каб. 507 (кафедра конституційного права)
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom, Skype та інші зручні онлайн-платформи. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	http://law.lnu.edu.ua/course/konstytutsijne-pravo-zarubizhnyh-krajin
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам знання, необхідні для розбудови верховенства права, прав людини і конституційної держави в Україні з урахуванням досвіду Великобританії, США, ФРН, Франції, інших розвинених зарубіжних держав. У курсі представлено огляд концепцій зарубіжного конституціоналізму, а також конституційно-правових інститутів,

	важливих для поглиблення знань у галузі конституційного права, у якому знаходять своє відображення історія, політика, культура зарубіжних країн.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Конституційне право зарубіжних країн» є вибірковою дисципліною з спеціальності «Правознавство» для освітньої програми «Бакалавр», яка викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та завдання курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн» є розширення у студентів правового кругозору, набуття знань, навичок та умінь оцінки правових явищ, необхідних для майбутньої професійної діяльності із використанням зарубіжного досвіду успішного державотворення.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бориславська О.М., Заяць І.Я., Різник С.В. Конституційне право зарубіжних держав: навч.-метод. посібн. К. : ІнЮре, 2015. – 360 с. 2. Бориславська О.М., Різник С.В. Організація державної влади в сучасному світі : конституційно-правова енциклопедія. - Львів : ПАІС, 2012.– С.76-79. 3. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: Академ. курс: підручн. – К.: ІнЮре, 2015. – 315 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Підручник. – Тернопіль: Астон, 2003. 2. Конституційне право зарубіжних країн. - Т. 2 : Особлива частина / за ред. Н.В.Мішиної, В.О.Михальова. – Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2014. 3. Конституції нових держав Європи та Азії / Упоряд. С. Головатий. – К. : Укр. правн. фундація, вид-во «Право», 1996. –

544 с.

4. Конституції Республіки Угорщини // Конституції нових держав Європи та Азії / Упоряд. С. Головатий. - К.: Укр. Правн. Фондація. Вид-во "Право", 1996. – 509с.
5. Конституції зарубіжних країн: навчальний посібник / за заг. ред. В.О. Серьогіна. – Х.: ФІНН, 2009.
6. Конституція Італійської Республіки // Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: Академічний курс: підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2012.
7. Конституція США // Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. – С.370-388
8. Орленко В.І. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: посіб. для підготов. до іспитів/ В.І. Орленко, В.В. Орленко. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Паливода А.В., 2013. – 238с.
9. Право США. – 2013. – № 1–2. – С. 13–30.
10. Конституція Французької Республіки // Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: Академічний курс: підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – С.389-423.
11. Панкевич О.З. Державне право зарубіжних держав: Навч. пос. – Львів : ЛьДУВС, 2019. – 260с.
12. Савчин М. Порівняльне конституційне право. К. Юрінком Інтер, 2019.

Інтернет-джерела:

Великобританія

Загальні відомості: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Великобританія>

Конституція

<http://www.uristys.ru/Zakonodatelstvo/Konstitycia/ConstEngland.doc>

Парламент: <http://www.parliament.uk>

Монарх: <http://www.royal.gov.uk>

[http://uk.wikipedia.org/wiki/Єлизавета_II_\(королева_Великобританії\)](http://uk.wikipedia.org/wiki/Єлизавета_II_(королева_Великобританії))

Уряд: <http://www.number10.gov.uk> , <http://www.cabinet-office.gov.uk>

Уряд Уельсу: <http://wales.gov.uk>

Парламент Великобританії: <http://www.parliament.uk>
Парламент Шотландії: <http://www.scottish.parliament.uk>
Асамблея Північної Ірландії: <http://www.niassembly.gov.uk>

Франція

Загальні відомості: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Франція>
Конституції
<http://www.uristys.ru/Zakonodatelstvo/Konstitucija/ConstFrance1791.doc>
<http://www.uristys.ru/Zakonodatelstvo/Konstitucija/ConstFrance.doc>
Президент: <http://www.elysee.fr/accueil>
http://uk.wikipedia.org/wiki/Ніколя_Саркозі
Національна Асамблея: <http://www.assemblee-nat.fr>
Прем'єр-міністр: <http://www.gouvernement.fr>

Польща

Загальні відомості: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Польща>
Конституція
<http://uristys.ru/Zakonodatelstvo/Konstitucija/ConstPoland.doc>
Президент: <http://www.president.pl>
Сейм: <http://www.sejm.gov.pl>
Сенат: <http://www.senat.gov.pl>
Уряд: <http://www.premier.gov.pl>

США

Загальні відомості:
http://uk.wikipedia.org/wiki/Сполучені_Штати_Амери́ки
Конституція:
<http://www.uristys.ru/Zakonodatelstvo/Konstitucija/ConstUSA.doc>
Президент США Офіційний сайт: <http://www.whitehouse.gov>
http://uk.wikipedia.org/wiki/Президенти_США
Парламент: http://uk.wikipedia.org/wiki/Конгрес_США
Офіційний сайт Сенату США
<http://www.senate.gov>
Офіційний сайт Палати представників США: <http://www.house.gov>
http://uk.wikipedia.org/wiki/Бібліотека_Конгресу

ФРН

	<p>Конституція: http://www.uristys.ru/Zakonodatelstvo/Konstitycia/ConstGermany.doc Федеральний Президент: http://www.bundespraesident.de Федеральний Канцлер: http://www.bundeskanzlerin.de http://uk.wikipedia.org/wiki/Список_канцлерів_Німеччини Бундестаг: http://www.bundestag.de Бундесрат: http://www.bundesrat.de</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	<p>32 години аудиторних занять. З них: 16 годин лекцій, 16 годин лабораторних робіт/практичних занять, 58 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати</p> <ul style="list-style-type: none"> – види джерел конституційного права у зарубіжних державах; – загальні засади конституційного ладу Великобританії, США, ФРН, Франції, Польщі, держав арабського світу; – специфіку конституційних прав людини і громадянина у зарубіжних державах; – особливості організації державної влади у різних формах державного правління; – основні моделі місцевого самоврядування. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – порівнювати конституційно-правові інститути різних держав; – аналізувати норми конституцій зарубіжних держав; – використовувати досвід зарубіжних держав для вдосконалення конституційного права України.
Ключові слова	Конституції зарубіжних держав, конституційно-правовий статус людини і громадянина у зарубіжних державах, парламент зарубіжних держав, виконавча влада у зарубіжних державах, судова влада у

	зарубіжних державах, місцеве самоврядування у зарубіжних державах
Формат курсу	Очний або дистанційний виходячи із карантинних вимог.
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	<p>Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни. Джерела конституційного права зарубіжних держав</p> <p>Тема 2. Конституції зарубіжних держав. Конституційний контроль.</p> <p>Тема 3. Конституційно-правові статуси людини і громадянина в у зарубіжних державах.</p> <p>Тема 4. Конституційні засади економічних і соціальних відносин у зарубіжних державах. Політичні інститути.</p> <p>Тема 6. Вибори, референдуми, інші форми прямого народовладдя.</p> <p>Тема 7. Конституційно-правове регулювання форми держави. Територіальна автономія.</p> <p>Тема 8. Парламент у зарубіжних державах.</p> <p>Тема 9. Глава держави і уряд у зарубіжних державах.</p> <p>Тема 10. Судова влада у зарубіжних державах.</p> <p>Тема 11. Конституційні основи місцевого самоврядування у зарубіжних державах.</p> <p>Тема 12. Конституційно-правова модель парламентської монархії (на прикладі Великобританії).</p> <p>Тема 13. Конституційно-правова модель парламентської республіки (на прикладі ФРН).</p> <p>Тема 14. Конституційно-правова модель президентської республіки (на прикладі США).</p> <p>Тема 15. Конституційно-правова модель змішаної республіки (на прикладі Франції та Польщі).</p>
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру, письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії зарубіжних держав, основ теорії права та держави, достатніх для

	сприйняття категоріального апарату КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН, розуміння його основних джерел та інститутів
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство*, навчальні спільноти, проектно-орієнтоване навчання, дискусія
Необхідне обладнання	Програми Adobe reader, інтернет-браузери, операційна система Windows.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25 • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів: 25 • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література,</p>

	<p>яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>http://law.lnu.edu.ua/course/konstytutsijne-pravo-zarubizhnyh-krajin</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>